

שלשים יום, ושום ההקדש ששים יום ומכריזין בכוקר ובערב, בשעת הוצאת פועלים ממלאכתם לביתם, ובשעת הכנסת פועלים למלאכתם.

וכיצד מכריזים: אומר המכריז: שדה פלוני בסימניה [שסימניה] כך וכך, ובמצריה [ושגבולותיה] שם ושם, כך וכך היא יפה לעשות תבואה, ובכך וכך היא שומא [נישומה] על ידי בית דין, כל הרוצה⁽³⁾ ליקח יבא ויקח. וקרקע זו נמכרת: על מנת ליתן לאשה — את הדמים שישתלמו — בכתובתה, ולבעל חוב [או לבעל חוב] בחובו, כפי הענין!

ומקשינן: למה לי למכריז למימר בהכרותו: על מנת ליתן לאשה — כתובתה ולבעל חוב — חובו, וכי מה איכפת להם לקונים, לשם מה היא נמכרת!?

ומפרשינן: משום דאיכא קונה דניחא ליה דוקא בבעל חוב שמוכר עבור חובו, דמיקל בזוזי שמקבל בדמי הקרקע גם זוזים שבורים וחסרים, שאין סוחרים⁽⁴⁾ — שהם

הבעלי חובות — מקפידים בכך. ואיכא — מצד שני — לוקח דניחא ליה דוקא באשה, דשקלה את דמי הקרקע על יד על יד [מעט מעט] שאינה צריכה את כל הדמים כאחד, שכיון שאינה יודעת להתעסק במעות, ואינם צריכים לה אלא להוצאה, אינה מקפידה אם לא יפרעו לה בבת אחת [ר"ן]

תנו רבנן: שום היתומים שלשים יום, ושום א-כב ההקדש ששים יום, דברי רבי מאיר, כמשנתנו. רבי יהודה אומר: שום היתומים ששים יום, ושום ההקדש תשעים יום. והבבלי אומר: אחד זה ואחד זה ששים יום.

אמר רב חסדא אמר אבימי: הלכה: שום היתומים ששים יום.

יתיב רב חייא בר אבין, וקאמר להא שמעתא שאמר רב חסדא משמו של אבימי: הלכה שום היתומים ששים יום, והיה רב נחמן בר יצחק שומע.

אמר ליה [שאל לו] רב נחמן בר יצחק לרב

לגבות כפי השומא לא תתבטל זכות הלוה לעשות הכרזה.

והבית יוסף [חו"מ קג] הביא את דברי התוספות. וכתב שכך משמע גם בירושלמי. אך בבבלי מוכח לא כך אלא גם כשהמלוה מוכן לקבל כפי השומא צריך הכרזה.

4. יש לעיין בזה מהפסוק "ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר, והיינו שבאה התורה לומר שנתן אברהם לעפרון מטבעות טובות כל כך שהסוחרים מקבלים אותם, ומשמע שהסוחרים מקפידים על מטבעות טובות, ואילו כאן מבואר שהסוחרים פחות מקפידים בזה משאר בני אדם.

שלשים יום, ודייק מזה הגרי"ז שאין זה דין גבית חוב מיתומים אלא דין כללי במכירת נכסי יתומים.

3. כתבו התוספות, שכל זה שמכריזים זה רק כשהמלוה אינו רוצה לגבות את הקרקע בערך ששמו אותה, אבל אם הוא מסכים לגבות בערך ששמו אותה נותנים לו את הקרקע בלי הכרזה. והשפת אמת תמה עליהם שהרי כל ההכרזה היא לטובת הלווה אולי יקנה משהוא ביותר מהשומא, ואם לא מוצאים מי שיקנה אז כופים את המלוה לגבות כפי השומא, ואם ההכרזה היא לטובת הלווה הרי ודאי שגם כשהמלוה רוצה